

SHOQERITE
E BASHKEPUNIMIT BUJQESOR
NE SHQIPERI

Nje veshtrim i pergjithshem mbi format e organizimit te fermereve ne vite

Deri ne vitin 1991 kur Shqiperia ishte akoma nen rregjimin komunist, forma e organizimit te fermereve kryesisht ka qene me Kooperativa Bujqesore te cilat u formuan nga bashkimi i tokave te fshtareve. Puna ishte e perbashket dhe te ardhurat qe siguroheshin nga shitja e prodhimit, iu ndahej anetareve te kooperatives sipas diteve te punes. Duke qene se prona ishte e perbashket, dhe te ardhurat ndaheshin per te gjithë njesoj, kjo solli neglizhence ne punen e gjithsecilit duke sjelle dhe mosfeksionimin e ketyre kooperativave.

Ky lloj organizimi e coi bujqesine ne kolaps dhe humbi besimin e fermereve ne funksionimin e kooperativave.

Pas rënies së diktaturës komuniste, në vitin 1991 doli ligji për Organizatat Jo Fitimprurëse (OJF). Organizata jofitimprurëse" shoqata, fondacione dhe qendra, veprimtaria e të cilave zhvillohet në mënyrë të pavarur dhe pa u ndikuar nga shteti dhe deri ne 5 vitet e para te funksionimit ,ishin te perjashtuara nga taksat dhe tatimet.

Në rajonin e Korçës u krijuan rreth 14 OJF shoqeri të cilat funksionuan për pak kohë, pastaj me kalimin e viteve u zbeh puna e tyre pasi ky ligj nuk ishte i percaktuar kryesisht per fermeret dhe jo i percaktuar qarte si do funksiononin keto ogranizata. Keshtu në vitin 2012 u miratua ligji për Sh B B-te (kooperativat)

Ligji per SHBB ne Shqiperi

Ky ligj u përafrua pjesërisht me rregulloren e Këshillit European “Mbi statusin e Shoqërive Europiane të Kooperativave”

Shoqëritë e Bashkëpunimit Bujqësor janë organizime vullnetare ndërmjet personave fizikë ose juridikë, me qëllim përmbushjen e nevojave apo interesave të tyre në fushën e prodhimit, të përpunimit dhe të tregëtimit të produkteve bujqësore e blegtorale.

Objekti i veprimtarisë dhe tipat e shoqërive të bashkëpunimit bujqësor

- a) Shoqëri të bashkëpunimit në fushën e prodhimit bujqësor dhe në marketing. Këto shoqëri mund të prodhojnë, të përpunojnë, të ruajnë, si dhe të tregtojnë produktet bujqësore ose blegtorale në gjendjen e tyre natyrale ose të përpunuar më parë.
- b) Shoqëri të bashkëpunimit në veprimtarinë e punës bujqësore. Këto shoqëri mund të kryejnë veprimtari të punës bujqësore për anëtarët ose të tretët, duke përfshirë dhe anëtarët punëtorë.
- c) Shoqëri të bashkëpunimit për inputet. Këto shoqëri mund të blejnë, të përpunojnë, të prodhojnë ushqime për bagëtinë, plehra kimike, bimë, farëra, produkte fitosanitare, etj me prejardhje nga kafshët dhe çfarëdo lloj produktesh të tjera, për zhvillimin e prodhimit, bujqësor dhe blegtoral.
- d) Shoqëri të bashkëpunimit për qëllime të tjera në fushën e bujqësisë. Këto shoqëri mund të ushtrojnë çdo lloj veprimtarie tjetër të nevojshëm që favorizon dhe lehtëson përmirësimin ekonomik dhe të kushteve të punës të çfarëdo lloj fermeri apo operatori ekonomik, i cili operon në fushën e bujqësisë dhe të blegtorisë.

FUNKSIONIMI I SHOQERIVE TE BASHKEPUNIMIT BUJQESOR

Për krijimin e shoqërisë, numri minimal i anëtarëve të nevojshëm duhet të jetë 7.

Anëtarë të shoqërisë janë personat fizikë ose juridikë, të cilët përmbushin nevojat dhe interesat e tyre, lidhur me veprimtarinë bujqësore dhe blegtorale që ushtrojnë, nëpërmjet shërbimeve, mallrave apo produkteve të ofruara nga shoqëria.

Veprimtaria e SHBB-ve rregullohet nepermjet statutit te percaktuar sipas ligjit.

ORGANET E SHOQERISE

- Asambleja e përgjithshme është organ vendimmarrës dhe përbëhet nga të gjithë anëtarët e shoqërisë.
- Asambleja zgjedh kryetarin dhe sekretarin.
- Vendos drejtimin e politikave ekonomike të shoqërisë;
- Analizon raportin e gjendjes financiare, përfshirë llogaritë vjetore, shpërndarjen e fitimeve, ngarkimin e humbjeve, menaxhimin financiar etj
- emëron dhe shkarkon administratorin/ët, ekspertin/ët kontabël dhe likuiduesin/it, si dhe përcakton masën e shpërblimit të tyre;
- miraton zvogëlimin apo zmadhimin e kapitalit;
- miraton ndryshime të statutit;
- vendos për shpërndarjen apo mënyrën e përdorimit të fitimit të shoqërisë, sipas dispozitave të këtij ligji dhe statutit;

- Vendos shkrirjen, ndarjen, transformimin apo shpërbërjen e shoqërisë;
- Vendos për ndryshimet e strukturës ekonomike, shoqërore, organizative apo funksionale të shoqërisë;
- Vendos për pjesëmarrjen në forma të tjera të bashkëpunimit ekonomik edhe me anë të pjesëmarrjes në kapital, aderimin në organizata me karakter përfaqësues dhe shkëputjen prej tyre;
- Miraton pasqyrat financiare, raportet për mbarëvajtjen e veprimtarisë së shoqërisë, raportet e ekspertëve kontabël dhe të likuiduesve;
- Miraton pranimin e anëtarëve të rinj dhe pjesëmarrjen e tyre në kapitalin e shoqërisë, si dhe largimin apo përjashtimin e tyre;
- Kryen detyra dhe çështje të tjera të përcaktuara në ligj apo në statut.
- Për çështjet që shqyrton, asambleja e përgjithshme merr vendimet përkatëse, të cilat janë të detyrueshme për të gjithë anëtarët e shoqërisë.

Të gjitha vendimet e asamblesë së përgjithshme regjistrohen në procesverbalin e mbledhjes, i cili nënshkruhet nga kryetari dhe nga sekretari.

Administratori

Asambleja e përgjithshme emëron një ose disa persona fizikë si administratorë të shoqërisë për një periudhë të përcaktuar në statut, por e cila nuk mund të jetë më e gjatë se 5 vjet, me të drejtë ripërsëritjeje.

Administratorët kanë këto kompetenca:

- a) kryejnë të gjitha veprimet e administrimit të veprimtarisë së shoqërisë, duke zbatuar politikat e përcaktuara nga asambleja e përgjithshme;
- c) përfaqësojnë shoqërinë;
- d) kujdesen për mbajtjen e saktë e të rregullt të dokumenteve, të regjistrave dhe të librave kontabël të shoqërisë;
- e) përgatitin dhe nënshkruajnë bilancin vjetor, bilancin e konsoliduar dhe raportin e ecurisë së veprimtarisë dhe, së bashku me propozimet për shpërndarjen e fitimeve, ia paraqesin këto dokumente asamblesë së përgjithshme për miratim;
- f) krijojnë një sistem informimi dhe vlerësimi në kohën e duhur për rrethanat që kërcënojnë mbarëvajtjen e veprimtarisë dhe ekzistencën e shoqërisë;
- g) kryejnë regjistrimet dhe dërgojnë të dhënat e detyrueshme të shoqërisë në Qendrën Kombëtare të Regjistrimit, sipas këtij ligji;
- h) i raportojnë asamblesë së përgjithshme për zbatimin e orientimeve dhe për realizimin e veprimeve të posaçme me rëndësi të veçantë për veprimtarinë e shoqërisë;
- i) kryejnë detyra të tjera, të përcaktuara në ligj dhe në statut.

Kapitali

1. Kapitali i shoqërisë përbëhet nga kontributet e anëtarëve, të cilat mund të jenë në para ose në natyrë. Kapitali ndahet në pjesë, të cilat zotërohen nga anëtarët dhe përfaqësojnë vlerën e kontributit të tyre në kapital.
2. Kontributet në natyrë duhet të shprehen në vlerë ekonomike, në bazë të një raporti vlerësimi, të bërë nga një ekspert. Nëse nuk mund të arrihet në mirëkuptim për vlerësimin, secili prej anëtarëve mund t'i drejtohet gjykatës përkatëse për të ngarkuar një ekspert vlerësues, me një vendim me efekt detyrues. Raporti i ekspertit për vlerësimin e kontributeve i dorëzohet Qendrës Kombëtare të Regjistrimit, së bashku me të dhënat e tjera, të kërkuara për regjistrim.
3. Kapitali minimal për krijimin e shoqërisë së bashkëpunimit bujqësor është 100 000 (njëqind mijë) lekë.

Statuti mund të përcaktojë kontributin e detyrueshëm minimal për t'u nënshkruar nga anëtarët, si dhe përqindjen nga ky kontribut për t'u shlyer në çastin e nënshkrimit të pjesëve. Shuma e kontributeve të detyrueshme minimale nuk duhet të jetë më e vogël se kapitali minimal .

Edhe pse ky ligj ishte me i pershtatshem sesa organizimet e meparshme qe kane ekzistuar deri tani, per fermeret e rajonit te Korces por edhe ne pergjithesi per te gjithë vendin, perseri ka nje hezitim te fermereve ne lidhje me organizimin e tyre ne keto shoqeri.

Meqenese rregjimi komunist ka patur efekte negative ne mentalitetin e shqiptareve ne lidhje me kooperativat bujqesore kjo ishte nje pengese e madhe per te ndryshuar mentalitet per krijimin dhe funksionimin e tyre.

Prandaj shkembimi i eksperiencave te suksesshme me vende te cilat kane vite qe i kane praktikuar keto organizime jane nje shembull i mire per te treguar funksionimin dhe per te ndergjegjesuar fermeret ne kete lloj kooperimi, per te rritur prodhimin e nepermjet tij rritjen ekonomike te fermave te tyre.